2015D13630

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Binnen de algemene commissie voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking bestond bij vier fracties de behoefte de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking enkele vragen en opmerkingen voor te leggen over haar brief d.d. 8 april 2015 inzake de Nederlandse inzet bij de Wereldbank Voorjaarsvergadering 2015 (Kamerstuk 26 234, nr. 170).

De voorzitter van de commissie,
De Roon

De griffier van de commissie,
Van Toor

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Nederlandse inzet van het kabinet bij de voorjaarsvergadering van de Wereldbank. Zij maken graag van deze gelegenheid gebruik om enkele vragen te stellen aan de Minister.

De leden van de fractie van de Partij van de Arbeid hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief over de Nederlandse inzet bij de Wereldbank Voorjaarsvergadering 2015. De genoemde leden hebben hierover een aantal vragen.

De leden van de SP-fractie hebben kennis genomen van de Nederlandse inzet bij de Voorjaarsvergadering van de Wereldbank Groep. De leden hebben daarover de volgende vragen en opmerkingen.

De leden van de CDA-fractie danken de bewindspersonen voor het toezenden van de Nederlandse inzet bij de Wereldbank Voorjaarsvergadering van de Wereldbank Groep (WBG) en hebben kennis genomen van de stukken. Zij hebben hier nog enkele vragen en opmerkingen over.

1. Algemeen

De leden van de VVD-fractie lezen in de brief van de Minister dat ze wil dat de Wereldbank de kans krijgt om zich te herpositioneren. Wat bedoelt de Minister hier precies mee? Op welke manier moet de Wereldbank zich volgens haar herpositioneren? Wat voor rol moet de Wereldbank gaan spelen zodra de Asian Infrastructure and Investment Bank (AIIB) echt gaat groeien? Verder schrijft de Minister dat Nederland de ontwikkeling van nieuwe financieringsinstrumenten steunt. Aan welke nieuwe instrumenten denkt de Minister? Aan welke voorwaarden moeten nieuwe financieringsinstrumenten voldoen volgens de Minister?

De leden van de VVD-fractie danken de Minister voor het formuleren van kernboodschappen in de brief. Wel zouden de leden van de VVD-fractie graag een suggestie doen om een kernboodschap toe te voegen. Dat zou het volgende kunnen zijn: Kan de Minister aansturen op een transparanter beleid van de Wereldbank? Kan de Minister ook duidelijkheid vragen over de controle van de besteding van gelden door de Wereldbank en de effecten daarvan?

De Minister schrijft dat Nederland een vinger aan de pols houdt als het gaat om de nieuwe themadirecties, die de kans moeten krijgen zich te richten op het behalen van de voor hen relevante Sustainable Development Goals (SDG's). Hoe is de Minister van plan dit te gaan doen? Welke instrumenten kan de Minister gebruiken om te controleren of de SDG's wel behaald worden?

In de kabinetsbrief lezen de leden van de SP-fractie dat de twee centrale doelstellingen van de Wereldbankgroep, het einde van extreme armoede en gedeelde welvaart, goed aansluiten op de post-2015 agenda. De leden van de SP-fractie wijzen er echter op dat het thema mondiale ongelijkheid ook een belangrijke prioriteit is van de post-2015 agenda, en tevens een speerpunt voor de Nederlandse Minister van Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. Is de regering bereid tijdens de Voorjaarsvergadering (VJV) te bespreken hoe de ambities van de Wereldbank ten aanzien van het terugdringen van mondiale ongelijkheid verankerd kunnen worden in haar beleid en in de herziening van de safeguards?

2. Financing for Development

De leden van de VVD-fractie horen graag van de Minister hoe zij denkt dat een effectieve ontwikkelingssamenwerking tussen de verschillenden banken en organisaties vorm moet gaan krijgen. Wat kan de Minister doen om een effectieve werkverdeling tussen ontwikkelingspartners te bevorderen, en kan de Minister Nederlandse bijdragen heroverwegen indien blijkt dat verschillende banken en organisaties te weinig hierop inzetten?

De leden van de VVD-fractie zijn met de Minister zeer verheugd dat het Development Finance Forum op 21 en 22 mei a.s. in Rotterdam wordt georganiseerd. Ziet de Minister kansen om in aanloop naar het Development Finance Forum Nederland dan ook een groter rol te laten spelen? Ziet de Minister ruimte om meer invloed uit te oefenen?

Onlangs heeft Oxfam Novib een rapport gepresenteerd[1], waar de Minister op reageert in haar brief. Eerder dit jaar kwam het bericht «De Wereldbank overtreedt haar eigen regels»[2] naar buiten over een rapport van een inspectiepanel bij de WBG. Ook daar werd kritisch gekeken naar initiatieven en financiering van de WBG. Wat betekenen de uitkomsten van deze rapporten volgens de Minister voor de bespreking van het onderwerp Financing for Development tijdens de Voorjaarsvergadering van de WBG? Neemt de Minister de uitkomsten van deze rapporten mee in haar inbreng over Financing for Development? Kan de Minister reflecteren op de vraag of er voldoende transparantie is in de uitgaven van de WBG?
Wat zal de Minister concreet inbrengen tijdens het diner van gelijkgezinden tijdens de discussie over hoe deze groep kan bijdragen aan het succes van de Addis Conferentie? Met welke uitkomst van deze discussie is de Minister tevreden? Welke punten wil Nederland graag op de agenda krijgen tijdens het Development Finance Forum?

4. Ontwikkelingen Wereldbank Groep (WBG)

Herziening safeguards

De leden van de PvdA-fractie zijn blij dat de voor Nederland belangrijke uitgangspunten voor de herziening van de safeguards lijken te zijn geland bij de Wereldbankgroep (WBG). In haar brief geeft de Minister aan dat op het terrein van arbeidsrecht en rechten van inheemse volkeren er nog slagen te maken zijn en dat zij hierop zal toe zien. Kan de Minister toelichten wat deze slagen inhouden? Wat is haar inzet aangaande deze twee onderwerpen? Wat zijn haar verwachtingen van het nieuwe voorstel voor de safeguards dat medio 2015 wordt gepresenteerd door de WBG?

In de eerste ontwerptekst van de safeguards wordt als tweede milieu en sociale standaard arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden genoemd. Als doelstellingen worden de bescherming van kwetsbare arbeiders zoals kinderen en het vermijden van het gebruik van gedwongen of kinderarbeid genoemd. Kan de Minister aangeven of deze standaard in de nieuwe concept safeguards behouden blijft? Als dit niet het geval is zal zij zich in gaan zetten om deze doelstellingen toch onder de nieuwe safeguards te brengen? Kan de Minister aangeven of the Children's Rights and Business Principles als richtlijnen zullen worden gebruikt bij deze standaard?

---

[1] http://www.oxfamnovib.nl/Wereldbank-investeert-in-schending-mensenrechten.html
[2] http://www.mo.be/nieuws/de-wereldbank-overtreedt-haar-eigen-regels

De leden van de PvdA-fractie hebben vernomen dat de safeguards niet van toepassing zijn op de hele portfolio van de WBG. «Development policy lending» (DPL) beslaat bijvoorbeeld ongeveer 40% van de leningen van de WBG maar is grotendeels ontheven van de safeguards. Kan de Minister toelichten waarom dit het geval is? Zal dit veranderen bij de nieuwe safeguards? Zo nee, waarom niet? En zo ja, zullen de safeguards gaan gelden voor alle DLPs?

De leden van de PvdA-fractie hebben begrepen dat onder de nieuwe safeguards er een grotere verantwoordelijkheid ten aanzien van het risico management van een project komt te liggen bij het land dat de lening aangaat. Hoewel de leden van mening zijn dat dit een belangrijke stap is voor de capaciteitsopbouw van deze landen vragen zij zich wel af welke rol de WBG zal innemen bij landen waarbij bijvoorbeeld de rechtsstaat nog in ontwikkeling is en de rechten van inheemse volkeren onder druk staan. Kan de Minister dit toelichten? Vindt de Minister dat in het voorstel voor de nieuwe safeguards er voldoende voorwaarden worden gesteld aan het risico management door de landen die de lening aangaan, zodat de rechten van gemarginaliseerde groepen worden beschermd? Zo ja, kan de Minister aangeven hoe dit wordt gedaan? Zo nee, waarom is dit niet het geval en is zij van plan zich hiervoor in te zetten?

In de brief lezen de leden van de SP-fractie dat er in aanloop naar de herziening van de safeguards een inclusief consultatieproces heeft plaatsgevonden. Voor de volgende conceptversie van de safeguards beoogt de Wereldbank een online-consultatie. Uit eerdere consultaties blijkt echter dat deze niet altijd probleemloos verliepen. Zo waren niet alle documenten beschikbaar, en was de verslaglegging soms onvolledig. Deelt de Minister deze kritiek, en is zij bereid om deze over te brengen tijdens de VJV?

De leden van de SP-fractie lezen in de brief dat de safeguards van de Minister wel gebruiksvriendelijker mogen worden, maar niet zwakker. De positie van Nederland ten aanzien van de nieuw voorgestelde safeguards blijft echter summier. Diverse maatschappelijk organisaties hebben zorgen geuit over de herziening van de safeguards, in de veronderstelling dat de nieuwe regels een verzwakking van het huidige beleid impliceren. In hoeverre deelt de Minister die mening? Kan de Minister haar positie in meer detail toelichten en aangeven waar zij het accent op wil leggen?

De leden van de SP-fractie vinden het van groot belang dat onder meer de bescherming van kwetsbare groepen, zoals inheemse volkeren, vrouwen en LGBT's, de bescherming tegen gedwongen verhuizingen, en de ILO-standaarden en rechten van de vakbonden gewaarborgd zijn in de herziene safeguards. Deelt de Minister die mening? In hoeverre is dat het geval in de voorgestelde herziening?

Voorts vragen de leden van de SP-fractie of de Minister bereid is om een dialoog te faciliteren met het maatschappelijk middenveld over de Nederlandse positie ten aanzien van de herziening van de safeguards. Kan de Minister haar antwoord zo concreet mogelijk maken en motiveren?

De herziene safeguards hebben slechts betrekking op de helft van de projecten van de Wereldbank. Is dit volgens de Minister voldoende, zo vragen de leden van de SP-fractie, en zo nee, tot welke stappen is zij bereid om daar verandering in te brengen?

De taak van de implementatie van de safeguards verschuift met de herziening naar de landen zelf. Een probleem daarbij is dat de guidelines van de Wereldbank lang niet altijd goed nageleefd worden in veel landen.

Zo vinden er soms bijvoorbeeld geen impact assessments plaats als het gaat om de gevolgen van projecten voor specifieke groepen. Erkent de Minister dit probleem, zo vragen de leden van de SP-fractie, en zo ja, heeft zij een oplossing voor ogen die zij kan voordragen tijdens de VJV?

Voice

De leden van de VVD-fractie vragen zich af waarom met steun van Nederland de stem van ontwikkelingslanden is gegroeid binnen de Wereldbank en niet de Nederlandse stem. Graag ontvangen de leden van de VVD-fractie een reactie van de Minister hierop.

Salarissen

De leden van de PvdA-fractie vinden het teleurstellend dat het aanbrengen van verandering van het beloningsbeleid van de WBG een harde dobber blijkt te zijn en kijken uit naar het onderzoeksrapport van het Verenigd Koninkrijk en Zweden. Kan de Minister aangeven wat het VK en Zweden zullen gaan doen met de conclusies van het rapport? Komt er een follow up en hoe zal deze eruit gaan zien? En welke rol ziet zij weggelegd voor Nederland hierbij?

Rapport Oxfam

De leden van de VVD-fractie zijn verheugd te lezen dat de Minister het rapport van Oxfam «the suffering of others» zeer serieus neemt. De leden van de VVD-fractie zijn bezorgd over het gebrek aan transparantie bij de International Finance Corporation (IFC) en de schending van de performance standards door de IFC. Zij brengen in herinnering dat zij onlangs vragen hebben gesteld naar aanleiding van het rapport. De leden van de VVD-fractie danken de Minister dat zij zich stevig blijft inzetten voor de naleving van de performance standards van de IFC. Wel vragen de leden van de VVD-fractie hoe de Minister denkt meer invloed te hebben op het naleven van the performance standards dan nu het geval is? Wat zijn de stappen die de Minister kan nemen, indien zij de reactie van de IFC op het rapport van Oxfam en de voortgang op het actieplan dat IFC in 2014 heeft opgesteld naar aanleiding van de Honduras casus onvoldoende vindt? Is de Minister bijvoorbeeld bereid om Nederlandse bijdrage aan de IFC te heroverwegen? Graag ontvangen de leden van de VVD-fractie een reactie van de Minister.

5. Recente ontwikkelingen BRICS Bank

De leden van de PvdA-fractie hebben vernomen dat de President van de Wereldbank de komst van de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB) heeft verwelkomd en heeft aangekondigd innovatieve manieren te willen vinden om samen te werken met de AIIB.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de deelname van Nederland aan de onderhandelingen over de «Articles of Agreement» van de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB). De investeringen in infrastructuur en de economische ontwikkeling die daaruit voortkomen bieden veel kansen voor het Nederlandse bedrijfsleven in Azië. Voor de opkomende economieën in Azië is de AIIB van groot belang omdat deze landen momenteel lastig toegang hebben tot financiering voor infrastructuur.

Het is essentieel dat Nederland zich bij de onderhandelingen over de AIIB-overeenkomst in zal zetten voor het naleven van internationale standaarden op het gebied van arbeid, milieu, anticorruptie, fraude en

transparantie, voor een goede governance structuur en voor de schuldhoudbaarheid van de deelnemende landen. Dit geldt ook voor de inzet voor de samenwerking van de AIIB met de Wereldbank.

De leden van de PvdA-fractie vinden dat de AIIB standaarden moet opnemen in haar «Articles of Agreement» die overeenkomen met de nieuwe standaarden van de Wereldbank. Deelt de Minister deze mening, en zo ja, welke gevolgen verbindt de regering aan het onderhandelingsproces indien deze standaarden niet overeenkomen?

Nederland is een prospective founding member van de Asian Infrastructure and Investment Bank (AIIB), maar lijkt minder enthousiast te zijn over de New Development Bank. Kan de Minister verklaren waarom dit het geval is, zo vragen de leden van de SP-fractie.

Recent heeft de Nederlandse regering de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen om «prospective founding member» te worden van de Asian Infrastructure Investment Bank (AIIB). Wat zal, indien Nederland besluit toe te treden tot de AIIB, volgens de Minister het gevolg zijn voor de Nederlandse relatie met de WBG? Hoe voorziet de Minister de verhouding tussen de AIIB en de WGB? Welke rol voorziet de Minister voor de WBG na oprichting van de AIIB?

6. Recente ontwikkelingen

Ebola

De leden van de SP-fractie lezen instemmend dat Nederland een actieve deelnemer wil zijn bij het verbeteren van de mondiale paraatheid bij gezondheidscrises. In het kader hiervan zal Nederland deelnemen aan een evenement tijdens de VJV over het economisch herstel van de drie door ebola getroffen landen. Kan de Minister concretiseren wat zij gaat inbrengen tijdens dit evenement, naar welke resultaten zij streeft als uitkomst, en verslag uit brengen van de bijeenkomst?

Beleidsoverleg, Washington DC

De leden van de VVD-fractie onderschrijven het belang van nauwere samenwerking tussen organisaties op de thema's veiligheid & rechtsorde (fragiele staten), gender en private sectorontwikkeling. De leden van de VVD-fractie lezen dat Nederland meer gaat bijdragen aan het Umbrella Facility Gender Equality. Kan de Minister een nadere toelichting geven over de activiteiten van het Umbrella Facility Gender Equality? Waar bestaan de bijdragen uit die Nederland hieraan levert en welke invloed krijgt Nederland in dit platform?

De leden van de PvdA-fractie zijn blij dat op de thema's veiligheid & rechtsorde (fragiele staten), gender, SRGR en private sectorontwikkeling vooruitgang is geboekt. Kan de Minister toelichten welke effectieve interventies zullen worden opgeschaald in het kader van het genderbeleid? En kan zij meer inzicht geven in de innovatieve partnerschappen waaraan wordt vormgegeven onder het genderbeleid?

De leden van de PvdA-fractie feliciteren de Minister met haar zetel in de Advisory Council on Gender and Development. Kan de Minister toelichten wat haar inzet zal zijn voor het advies dat deze raad uit zal brengen over de nieuwe genderstrategie.